

"Glas Naroda"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovenic Publishing Company, (A Corporation)
Frank Baker, President; Ignac Hude, Treasurer; Joseph Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
215 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

:: 52nd YEAR ::

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.

Subscription Yearly \$7. Advertisement on Agreement.

ZA CELO LETO VELJA LIST ZA ZDRUŽENE DRŽAVE IN KANADO:
\$7.00; ZA POL LETA — \$3.50; ZA ČETRT LETA \$2.00.

ZA JUGOSLAVIJO — \$8.00; LETNO: \$4.00 — ZA POL LETA

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno soboto, nedeljo in praznikov.

"GLAS NARODA," 215 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1243

Košulje, alias "srajce" — in zgodovina

Sedaj, ko je fašizem v Evropi vsaj deloma odstranjen in se je tudi "deloma" preselil v Južno Ameriko ter v razna uredništva našega sindikatskega časopisja, je unestno nekoliko razpravljati o zgodovini in barvah fašizma.

Pri fašizmu pridejo namreč barve (v pravem pomenu besede) v poštev — in potem tudi košulje, katerim pravimo "po kranjski" — srajce. Prvi fašizem, ki se je pojavil v Evropi, je bil oblečen v črne košulje, in kmalo na to se je pojavil v rujavih "srajcah" in tudi v košuljah drugih barv, v katere so bili oblečeni vojniki raznih terostičnih vojsk, katere so njihovi voditelji ustanovili v svrhu vsestranskega terorja in klanja miroljubnih evropskih narodov, predno so postali vodje najbolj nazadnjaške in barbarske politike v Evropi.

Prve fašistične čete je ustanovil — kasneje "za pete vleči" Benito Mussolini, ki je te čete oblekel v črne košulje; in malo potem, je organiziral tudi Adolf Hitler svoje fašistične čete, katere so bile oblečene v — rujave "srajce".

Tedaj, ob pričetku evropskega fašizma je bil evropski politični položaj tak, da je bilo sploh nemogoče pričeti z fašističnim gibanjem, ako vodje tega gibanja niso omislili svojim pristašem raznobarvne košulje, v katere so potem oblekli svoje roparje in tatove. Rumunski fašisti so bili, na primer, oblečeni v sive košulje; madžarski vodja fašistov, Szalasy, je oblekel svoje roparje in morilce v — zelene košulje, in slovenski fašisti pod vodstvom obeh fašističnih-kvizlinskih vodij, tvrdke Rupnik, Rožman & Co. Ltd., so morali nositi rujave "srajce", ki so bile umazano-rumene in ponekod bele "barbe" ... kakor se to spodobi za "belogardistične" švabobrnce.

Vendar je pa le malo ljudi na svetu, ki vedo, da raznobarvna srajčarska ideja ni bila izum možganov Mussolinijeve glave, kajti to idejo je Benito posnel iz italijanske zgodovine na ta način, da si je enostavno prilastil Garibaldijevo idejo iz onih časov, ko je Giuseppe Garibaldi osvobodil razna italijanska kraljestva in ustanovil združene Italije.

Garibaldi je pričel svojo osvobodilno vojno z četo, ki je štela le tisoč mož, katere je oblekel v — rudeče košulje. To je bila prva vojska, ki se je razlikovala od drugih tedanjih evropskih vojsk na ta način, da je bila oblečena v rudeče košulje. — Sedaj se je pa tudi dognalo, da je bila Garibaldijeva vojska le po naključju oblečena v rudeče košulje, in da je to naključje nastalo radi slučajnega dogodka med — ameriškim tedajnim podjetništvom.

Kakor znano je Garibaldi pričel z svojo kampanjo za osvoboditve in združenje vse Italije, v mestu Palermo, na skrajnem jugu Italije, oziroma na otoku Siciliji. Njegovi prostovoljci so bili oblečeni v stare in podrapane obleke in oboroženi z puškami raznovrstnih izdelkov. Garibaldi je radi tega sklenil da dobi za to vojsko saj deloma tako obleko, da bodo vojniki slično oble eni, ker le na ta način bi jih bilo mogoče spoznati. Potem je slučajno izvedel, da je v luki neka ameriška ladja, ki je bila nakrcana z blagom iz Amerike, katero blago pa lastniki ladje niso zamogli prodati v Evropi in bi morali to blago peljati nazaj v Ameriko. Med tem blagom je bilo tudi mnogo zabojev živo-rdečih košulj in jopičev, katere lastniki ladje niso zamogli prodati v Evropi in so radi tega te zaboje ponudili Garibaldiju za vsako ceno.

Garibaldi je takoj kupil vse te zaboje in naslednjega dne je bila njegova vojska oblečena v rudeče "srajce". Pri tem imenovani italijanski junak ni mislil, da se bo de njegova ideja po sedemdesetih letih obnovila in pojavila pod znamko fašizma, ki se je pojavil tudi v Sloveniji v umazano-rumeno-belih "srajcah" Rožmanovih švabobrncev.

"A NATION OF NATIONS"

Adamičovo novo knjigo o Ameriki "A Nation of Nations" je večina ameriških kritikov sprejela z veliko pohvalo. Je pač to nekaj novega v ameriški literaturi, odpira marsikateremu popolnoma nov videk o naši novi domovini in njeni zgodovini, razprostrta med nami polje imigracije in njenih doprinosov pri zgradbi Amerike, in na tem polju je prvak-dela-vec Louis Adamič, naš častni predsednik. Do sedaj je bilo namiselnjenih le 42,500 izvodov te knjige in opaža se veliko pomankanje istovrstnih mednarodnih izdaj. Mirko G. Kuhel, tajnik SANS-a.

Nepozabni govor dr. Kreka

Pred leti smo imeli v New Yorku župana James J. Walkerja, ki je bil družabnik, ki je prenesel veselje in zabavo v City Hall. Nekoč je prišla v njegovo pisarno čedna deklica, ki pa je bila ob pogledu na župana tako zmedena, da ni vedela, če bi ga nagovorila: Your Honor, Mr. Mayor ali Mr. Walker. Mož je to opazil, skočil k puncu ter jo posadil na svoja kolena z veseljem napevom: Come to, baby, Beautiful. Fotografji so se kosali, kdo bo napravil najboljšo sliko. Nato so reporterji vprašali župana: "Povej imena desetih knjig, ki jih šteješ med najboljše po tvojem okusu". Županov odgovor: "Jaz v mojem življenju še nisem čital knjige".

Gabrovina iz dinarskega kraljestva v Sloveniji nikoli ni čital govor nekdanjega podpredsednika jugoslovanske vlade, dr. Kreka, ki ga je govoril na londonskem radiu 10. maja l. 1942, ki se glasi:

"Kot gobe po dežju rastejo razni predlogi o preoblikovanju bodoče Evrope, zlasti Srednje Evrope. Imam trnuto pred očmi posebej tiste propagandiste, ki se prizadevajo, da bi pod plaščem katoliške veselnosti rešili Nemčijo in njene pomagače pred končno odsodbo in kaznijo, a na račun drugih narodov; tiste, ki se trudijo, da bi zasejali med katoliške in nekatoliške slovenske narode nezaupanje, ki bi ga potem izrabili za svoje protislovanske politične spekulacije."

Mi Slovenci vsem tem odgovor: Nikomur ne dovoljujemo in varjamo in kličemo na vse strane bomo dovolili, da bi spekulirali s katoliško vero in katoliškim značajem slovenskega naroda. Vse te poskuse odklanjamo z odločnim "ne", trikrat "ne". Preveč nas je tepla in učila zgodovina naše zemlje. Živeli smo tisoč let v Avstro-Ogerski monarhiji, ki je spekulirala s katoliškim naslovom, a delala nekrščansko politiko. — Imela je katoliško dinastijo in katoliško večino narodov, pa smo katoliški Slovenci bili ves čas krivično zatirani in vključ vsem našim bojem in naporom ostali brez osnovnih naravnih in torej božjih narodnih pravic. In kaj se je zgodilo v zadnjih 24 letih Slovencev ob Rabi, na Primorskem in na Koroskem, to je 24 let sramote za Italijane, Madžare in avstrijske Nemce, ki so tudi katoličani, a ki se svoje vere niso spominjali, ko so kot pogani mučili našo narodno manjšino. In končno kaj kaže strašna sedanjost? Ali niso zverine, ki že celo leto divjajo po naši sveti zemlji izšle iz istih narodov; ki se ponajajo s tisočletno krščansko kulturo?

Naš narod je sedaj v neizprosni boju za svojo svobodo, za življenje in obstanek. — Naša domovina je vsa krvava. Grobovi tulijo. Svet okoli nas — nemški, madžarski in italijanski je naš nečloveški krvečnik. V tej usiljeni nam borbi za samoohranitev smo in moramo biti jasni in odločni. Za primer navajam, kar se je zgodilo na nekem kongresu katoliških časnikarjev v zadnjih dneh. Naš zastopnik g. minister dr. Kuhar je odklonil udeležbo, ker so se kongresu udeležili tudi zastopniki avstrijskih Nemcev in Madžarov. Imel je svoji dve predavanji na kongresu še le potem, ko so se imenovani odstranili. Češki in poljski bratje so se z našim zastopnikom popolnoma solidizirali.

Tako je naše stališče dosled-

no, odločno in jasno. Slovensko delo je sedaj samo eno in cilj je en sam. Vsa slovenska zemlja mora vstati k novemu življenju in prerojeni Jugoslaviji. Tam si bo naš narod — žal le prebogati strašnih preiskujenj — zgradil nov red; red narodne in verske svobode in enakopravnosti, red radikalne družabne pravičnosti, nov red, ki bo s največjo dosegljivostjo in možnostjo jamčil za blagostanje in napredek tako celega naroda kot vsakega tvornega in delovnega stanu in poedince.

Ali ker je jasno kot dan, da je zato potrebna najprej zmaga, zmaga nad neumiljeno brezobzirnim sovražnikom, ki hoče naš narod izbrisati z obličja zemlje, po zmagi pa svobodna složna, močna narodna država. Zato bomo odločno odbijali vse grabežljive volkove, tudi tiste, ki preoblečeni v ovčje oblačilo katolištva preže kako in kdaj bi nas požrli."

V ovčjem oblačilu katolištva govori danes Gabrovina iz dinarskega kraljestva Slovenije. Ali ni tako res Ambrožević iz kanadskih gozdov? In newburška Omana caplja za njima. — Partizan.

Tako je naše stališče dosled-

BREZ KRIVDE?

Napisal dr. Metod Mikuž.

Dvoje prinaša čas s seboj in to oboje je treba danes ponovno poudariti. Prvič, da z vso dosledno natančnostjo odkrivamo vse, kar je dobrega in slabega, in drugič, da s svojo pestrostjo in neprestano vsakdanjostjo prerašča še tako skeleče rane in vodi v pozabljenje. Danes, ko je svet v dejstvo svobode potrkala in odprla že sleherni slovensko srce, tako pošteno kot nepošteno, ko kaže vse z neizpodbitno zgovornostjo, kako lepo bo v najkrajšem času živel svobodna domovina, pa nastaja nevarnost prav posebnih vrst, namreč, da bi začeli pozabljati stvari in da bi se ljudske množice uspavale v neresnici spričo svoje dobrohotnosti. Nikdar se to ne sme zgoditi! In če nam je količkaj mar, da se ohrani težko priborjena svoboda, se moramo tudi zavedati, da jo je treba braniti z vsemi močmi. Zaenkrat sicer ne več z orožjem, pač pa smo doizni braniti jo z našo nepre-

stano pazljivostjo, z uspešnim delom in osebnostjo. Bo morda kdo dejal — o tem niti najmanj ne dvomim — v kakšno korist je znova odpirati rane, znova opozarjati na to, kar se je že pozabilo in se pobotalo z usodo v prepričanju, da pravice pač ni na tem svetu in je morda samo še kje na drugem. Pa je že tako, da ni prav, če pozabljamo stvari, ki jih ne smemo pozabiti, kot je včasih napačno, če se človek da voditi samo od svojega srca in pozabiti na razum.

Danes je čas zgovorno pokazal, koliko zdravih sil je v poštenem slovenskem človeku, prav tako pa tudi, koliko jih še spi neizrabljenih. Ne moremo, danes še reči, da dela vsak slovenski človek z vso silo, z vse močjo in pametjo. Imamo nazorno primero o vpreženih konjih, od katerih le eni vlečejo z vso silo vso in še svoje sovprežnike. Tudi pri ljudeh je tako, da eni vlečejo s tako silo da obenem z dobrim, ki ga prinaša njihovo delo, vlečejo v sročo in boljše bodočnost tudi vse tiste, ki jih ni bilo nikdar volja, da bi se pri delu pretegnili. Sprva je slovenski narod vse to mirno gledal in trpel, enako kot gospodar, ki tudi le ni živini ne odteguje potrebne krme, upajoč, da se bo poboljšala in mu sčasom le koristno služila. Pameten je tak gospodar in pametno bo storil, če nazadnje nepoboljšljivo žival proda. Enako se danes slovenski narod zaveda, da ima v svoji sredi še lepo število velikih in malih lenuhov in da je prišel čas, ko jih je treba obračunati tudi z njimi. Prišla je namreč težko pričakovana jesen in polja so rodila kar in kolikor pač so. Pogrnjena je torej skupna miza slovenskega naroda, toda samo za ene, — in za lenuhe nikakor ne. Nikdar in nikoli nismo dejali nekrščansko: kdor ne dela, naj tudi ne je, temveč vselej prav in pašteno: kdor noče delati, naj tudi ne je. In ko bo narod sedel k mizi svojega pridelka, bo prav kmalu uvidel, da bodo hoteli delati največjo silo in drenj prav tisti, ki vseh teh dobrot niso zaslužili. Ne bo po nobeni postavi nepošteno, če bo vse te napodil. A naletel bo na tako rečolžne obraze, da mu bo dvignjena roka omahnila. Udaril pa bo kljub temu, čeprav bo sto-

RAZGLEDNIK

ODLOMKI IZ DOMAČEGA ČASOPISJA

Newyorško dnevno časopisje poroča — "da sta dva slovenska škofa pribežala iz Jugoslavije v Italijo in da poročata, da tamošnje protifašistično prebivalstvo 'zatira vero'; da sta potom vatikanskega posredovanja pozvala ameriške škofe na pomoč in protest (ker Vatikani ne dobiva več v Sloveniji nabranega denarja) in da se radi tega naši škofje napravili 'pritožbo'. — Časopisje, ki ne pozna razmer, — je pozabilo omeniti, da je med "slovenskimi škofi" tudi največji kvizling, ki je "blagoslavljal" belogardiste, predno jim je dal povelje — moriti slovenske rodoljube ... Rožman —

"The Post" v Washingtonu, D. C., pravi, da je general Arnold kronološko uredil radi-

zgovorov, katere vse moramo strniti v enega samega: ne čutimo se krivega, čemu me po-

Da, ta "ne čutim se krivega" je treba odpraviti in vsem ljudem, ki imajo polna usta tako jalovih izgovorov, je treba danes in ne jutri dopovedati, da so veliki grešniki in krivci, ker ne delajo, ker so lenuhi. Premalo povemo, ko trdimo, da nab je okupator in izdajalec pustil samo kup razvalin, sledove štiriletnega gorja in trpljenja. Ne! Zapustil nam je tudi kup lenuhov, in ti so zadnji preostanek njegove obohe moči in živinske surovosti. In potrebnejše in koristnejše je, rešiti prej to vprašanje kot pozidati porušeno hišo ali vas, čeprav nam teče jesenski dež na glavo ali za vrat. Hudobni ljudje so to, tisti, ki so vzrok draginje, tisti, ki povzročajo, da manjka toliko pre potrebnih reči, tisti so to, ki jih je fašizem pustil za seme svoje še enkratne rasti.

kalno spremembo planeta na katerem živimo in svetuje da se moramo tej spremembi prilagoditi priučiti tudi v političnem pogledu, ako želimo še v nadalje živeti kot posebna pasma pozemskih bitij ...

"The News" v New Yorku izražajo v svojem uvodniku mnenje in uverjenje, da sta Bevin in Churchill v svoji bojarni za obstoj Anglije povabila Zjedružene države naj se združijo z Anglijo proti Rusiji, da nas na ta način zopet povedeta v vojno ... in "Herald-Tribune" pristavlja: "Ako se Anglija zanaša na nas glede vojne proti Rusiji, potem je za njo bolje, ako nas (Zjedružene države) — izbrše iz teh načrtov ...

Ko je začela padati roka narodne pravice po ljudeh, ki so pasli lenobo in s svojimi posesivi in trgovinami služili okupatorja, pač ni premišljevala, ali je padla po visoki ali ugledni osebnosti nekdanje gnile boljše družbe. Narod danes dobro ve, da mu nihče od teh lenuhov ni nikdar priskočil na pomoč. Kaj je imel slovenski narod od vseh, graščin, graščakov, bank, zavarovalnic itd. in navsezadnje od bogate cerkvene posesti v Gornjem gradu, Jelovici in Podkljuki? Nič drugega kakor da so se v najtežji uri, ki jo je preživel narod, spajdašili in s svojimi sredstvi služili najhujšemu slovenskemu krvniku vseh časov — fašizmu. To drži in se ne da ovreči. Ne bo dejal narod: kriv si zato, ker si bogat, temveč, kriv si, ker si se vezal z narodnimi sovražniki in si jim dal na razpolago svoje bogatstvo.

Čas nosi s seboj tudi pozabo. In danes je slovenski narod

(Nadaljevanje na 3. str.)

NAZNANILO in ZAHVALA

Globoko potrtega srca naznanjam sorodnikom, znancem in prijateljem, da je moja ljubljena žena oz. mati —

Frančiška Sternisha

po triletnem bolehanju radi raka, v petek, dne 30. novembra, ob peti uri popoldne, mirno v Gospodu zaspa.

Pokojna je bila rojena dne 9. marca, leta 1880, v vasi Selo pri Ratežu, Dolenjsko. V to deželo za menoj je prišla v juniju leta 1904 in sicer v Pittsburgh, Pa., odkoder se v jeseni istega leta preselila in sem v Gowanda. Poleg mene, žaljubečnega soproca, zapuščala pokojnica sedmero otrok in sicer šest sinov, od katerih trije so bili v ameriški armadi onstran morja, ter se pravčasno povrnil, da jih je še videla, ter eno hčer, šest vnukov in pet vnukinj; ene za brata in dva sestre v stari domovini, ako so še živi. Pogreb se je vršil ravno na tretjo obletnico, odkar jo je bolezen položila v posteljo, to je v ponedeljek, dne 3. decembra, ob 10. uri popoldne s peto sv. Mašo zadušnico, na minidvor sv. Križa.

Pri tej priliki gre naša iskrena zahvala Društvu sv. Jožefa, Stev. S. A. B. Z., za tako točno izplačevanje bolnih podpor skozi njeno dolgotrajno bolezen in slednjič za podarjene krasne cvetlice, in tako izvrstno ureditve častne straže in pogreba. Dalje Društvu Zarja Svobode Stev. 325 S. N. P. J., Slovenskem Klubu, Društvu Moose, Gowanda Fire Department, Mother's Club, Hibi Hose Co. No. 4, in Gowanda Baseball Clubu.

Dalje številni sosedje in prijatelji, katerih imen mi ni mogoče posamezno popisati. Dalje vsem darovalcem za sv. Mašo, in za avtomobile, in za vse, kar ste mi kolikaj dobrega storili v tem za mene najbolj žalostnem času mojega življenja.

Torej še enkrat trdimo hvala vsem! Ti moja skozi 46 let vedno ljubljena žena oz. mati, pa počivaj po končanem trdnopolnem delu, v svobodni ameriški zemlji in naj Ti sveti večna luč!

Zaljubljeni ostali:

CHARLES STERNISHA, soprog:

CHARLES, LOUIS, ANTHONY, FRANK, THOMAS in JOSEPH, sinovi;

ANA, hčerka.

EVELINE, ISABELE, OLGA, DORIS in GLORIA, sinuhe; VERNON PINE, zet.

Šest vnukinj in pet vnukinj, ter en brat in dve sestre v stari domovini, in več sorodnikov.

Gowanda, N. Y., dne 4. decembra, 1945.

POŠILJANJE DENARJA V STARI KRAJ

Sedaj je odprta denarna pošiljatev v staro domovino. Denarne pošiljatev se nakazujejo v dolarjih, v Jugoslaviji pa so izplačane v dinarjih po kurzu dneva izplačila.

ZA VSAKO POŠILJATEV DENARJA JE TREBA izpolniti listino, na kateri mora pošiljatelj navesti ime prejemnika in če ima družino, tudi število oseb v družini in mora listino s črnilom podpisati. Po te listine pošite nam in Vam jih bomo poslali, da jih izpolnite.

DENAR S STROŠKI IN PRISTOJNINAMI POŠILJAMO SEDAJ PO NASLEDNJI CENI:

Do \$50. — za stroške \$1.25
Od \$50. do \$100. — " " \$1.50

KDOR HOČE POSLATI PO KABLU, NAJ DODA ŠE \$2.25 za kabel; po zračni poti pa 30c.

Za Zaradi sedanjih razmer je pripravljeno za denarno nakazila poslužiti se kabljske službe.

Ne pošiljate denarja, ako niste uverjeni, da se prejemnik nahaja na dotičnem naslovu.

POZOR!

Listino ali prošnjo izpolnite, podpisite in jo pošljite nam skupno z denarno nakazilom. Na zadnji strani listine pa še prej natančno preberite pojasnila glede izplačljivosti denarja, itd.

SLOVENIC PUBLISHING CO

::: POTNIŠKI ODDELEK :::
216 WEST 18th STREET NEW YORK 11, N. Y.

Pisma iz Dolenjske

RIBNIŠKA DOLINA

Sudbury, Ont., Canada. — Cenjeni: moja žena, Ana Marolt. Je prejela pismo od setre Mici Mihelič iz starega kraja, Gorenja vas pri Ribnici, ter priobčeni glavne novice iz njega od tam tekom vojne. —

Gorenja vas minirana, zidovi hiš močno podrti, strehe razbite, šipe pobite, — še sedaj nimajo okenj, — so zabita s deskami in tu in tam kako luknja v deskah za ven pogledati. Pogoreli so skednji Kalšičarjev, Jakopov in Jerčken.

Fantje padli: Kovačev eden, Burčev eden, Jaklava dva, Zupanova dva, Nežen eden, Mačičeva dva.

Iz vasi Bukavica, poleg drugih, je padel tudi Žukčev Ludvik. — France je bil v internaciji in se še ni vrnil.

V internaciji sta bila Kasana Anton in Alojz, prišla domov, da jim je vse iz nog teklo; sedaj sta že malo pozdravila v bonci v Ljubljani.

Iz Gorenje vasi je bila v internaciji tudi mlada dekle Nežina Franeka.

Umrla pa so vsled starosti in tako strašnih časov moja mati Frančiška Marolt, rojena Gelze; Korenov Karel, Kropilava Čila, Ježev France gospodar in Nosanov oče.

Teg Ribnica je bila bombardiran; pogorela, posebno pa od Johanove hiše doli. Cerkev pogorela in sedaj delajo novo osterže za njo. Opekarna je uničena; le hiša stoji. Eua parna žaga obratuje sedaj: Rudeževa na kolodvoru — da bodo imeli vsaj deske.

Vas Dane, dve tretine uničena. Kako so pa druge vasi ni mogoče popisati v enem pismu. — Tako vidite, dragi rojaki: Ribnica se je borila za svobodo.

Pozdrav — Anton Marolt.

IZ LOŠKEGA OKRAJA

Paradise Hill, Sask., Canada. — Prosim, da bi to moje pismo priobčili v Glas Naroda, katerega sem dobil pred par dnevi od moje prijateljice in sosedke. Pismo je polno gorja in strahot iz naše rojstne domovine, Jugoslavije. Pismo je pisano bolj razločno, zato upam, da ga hoste lahko razumeli. — Mrs. Helen Palsich.

IGAVAS, 5. okt. 1945.

Ljuba Lenka! — Z velikim veseljem sem prejela Tvoje pismo. Milo se mi je storilo, ker sem vidla, da se smilimo še Vam, ki ste že tako dolgo od nas ločeni. Ljuba Lenka, zahvali Boga, da si odšla in se tako ognila strahotam, ki smo jih doživeli.

Moje doživljanje praviš, da si brala v "Glas Naroda". Da sem upala, da bo moje pismo sploh prišlo v Ameriko, bi bila obširneje pisala. Tudi jaz sem pismo oddala ameriški letalen in sem vesela, da je prišlo na cilj. — Ampak po tistem je bilo še mnogo mnogo gorja. Partizani so se morali večkrat umakniti, premoči in domobranci, Nemci in četniki so prizadali še dosti gorja. Ob samo enem domobranskem napadu je bilo 32 mrtvih, pa ne samo partizanov, ampak tudi civilov. Ljudje so kot brezumni bežali, kadar so se bližali domobranci. Jaz se danes ne morem razumeti kaj so ti ljudje mislili. Namesto, da bi šli proti Okupatorju, so šli proti tistim, ki so se borili za svobodo in ki so izganjali tuja.

Toda vem, da težko čakaš, kako je pri vas — veš Lenka žalostno je bilo, 29. junija, 1942 leta, ko se je začela prva italijanska ofenziva proti partizanom, so vaši imeli še precej sena v Repniku. Zjutraj niso vedeli ali bi šli po seno ali ne. Jaz sem jim na vse načine branila in jih prosila, naj bojo v takih časih doma in res so kar sloneli na vozu, ne vedoč, ali bi šli ali ne; so pa zagledali Matjonove s Pudoba, da grejo, so se pa še oni vzdignili in šli. Za njimi so šli še Grošiči. Zvečer pa ni

JUGOSL. ZLOČINCI DOBILI ZAVETJE V AVSTRIJI

Dunaj. — List "Volksstimme" glasilo komunist. stranke, je objavil poročilo, da so vodilni jugoslovanski vojni zločinci dobili zavetje v Avstriji kjer vodijo agitacijo proti Titovi vladi v Beogradu, kakor tudi proti Avstriji.

Obdolžitev je izrekel polkovnik Andrija Milič, načelnik ju-

bilo nikogar. V dolini pa je bilo čez 30 mrličev. V Podčerkvi, v Danah, v Ložu v Jermen doli je kosilo 10 polcev in so jih kar gredoč pobili. Vse se je treslo od groze. Vašega Janeza so ravno v naši Bezgovici dobili z vozom in hoteli zvedeti, kje so partizani. Seveda ni reče nič vedel in se ni mogel rešiti, tudi če bi se bil v smrtnem strahu hotel, in so ga vprico žene in otrok ustrelili. Vole in voz so jim vzeli; Anico in otroke pa v internaciji odgnali na tisti strašni Rab. Ravno tako so naredili z Matjonom s Pudoba, samo, da so njegova mučili. — so mu debel žebel v čelo zabili.

Mesec dni sta ležala nepokopana — partizani so jih v naglici samo z vejami pokrili. Čez mesec se je opogumila in ga je šla z vlakom iskati Majonka; čez par dni pa je šla po Janeza tvoja sestra Mica, pa so bile že sune kosti.

Po Loški dolini pa so hodili (Italijani) od vasi do vasi in pobirali moške in ženske za katere so vedeli, da pomagajo ali drže s partizani. Moji sestri, Angeli, je že prej umrl pri vojakihi mlajši sin, starejši je bil pa dve leti poročen. Enega fantka sta imela. Je neki večer prišel dom, pa so obkolili hišo in so ga ujeli in takoj za vasio ustrelili. Mini je vzela za svojega sinčka moževega brata, in ga je tudi zelo rada imela, — so ga tudi ubili. Z Vrhniške so jih en dan ubili 16; s Pudoba 17; s Podčerkve 8; z Dan 16. — 3 ženske in tri moške; z Loža čez 30 s Šmarate 7; s Kozaršč 8 — in tako še več iz vseh vasi.

Iz Igavasi so Mauhlovega gospodarja ubili; je bil župan Loške doline; v Babnem polju je bilo ubitih 60 ljudi. Koliko je bilo ljudi v internaciji, pa ni za povedati. Samo v Igavasi manjka zaradi te vojske 30 ljudi. Pa jim ni bilo dovolj, da so toliko ljudi pobili, povsod so vse izropali in požgali. Vaša hiša ni pogorela, od nase se je prišla Pirča štala in Gunradova hiša. Pa Muhlovo, Mihovo, Dubčvo so zažgali. Videvo hišo pa razbili.

Polica je vsa požgana in vsi ljudje, kar jih ni v gozd ušlo, so bili poslani v internacijo. Na Poljanah je vse požgano. Do sedaj so bili Matijonovi v Igavasi, zdaj so si za silo nakrili in se vrnili na Poljane. Živi so še vsi, tudi oče. Jakob je od začetka v partizanih in je podporočnik. Hostov je pa kapitan. So lepi fantje. Dubčev Lovčev sin France je major; Stanko je padel v Žužemberku. Vidie je tudi poročnik. Kadar jih vidim še žive in zdrave, mi je milo, ko Vinkota ni več. A kaj brez žrtve ni zmage. — On je padel za dom, za svobodo. — Bil je partizan, prostovoljec, in nas ne bo sram, kakor bo sram tiste, ki so se družili z Italijani in Nemci. Le težko je, ko je človek na stara leta sam, pa ko bi imel vsaj streho in gospodarska poslopja. Zdaj ni živine, ni gnoj, ni moških moči. Moram pa le kaj obdelati, pa je zelo zelo težko.

France se ni še nič oglašil z Argentine. Angelec mož je bil 3 leta v internaciji. Ona je zdrava, ima 3 otroke; München fantek tudi živi.

Tvoja sestra Mica je še živa. Dobro ji ni kot ji nikdar ni bilo. Ko to pismo pišem, je bila zraven, in te lepo pozdravlja. Micki s Polan sem tudi pokazala pismo. Anica je jokala, ko sem brala tvoje pismo. Mati so še živi, pa čisto gluhi. Micka je že lepo dekle. Ivan pa je v vojaški službi že od decembra, lanskega leta. Matrajo se tudi brez živine — so jim vse pobrali Italijani. Ko so Janeza ubili, so vzeli lepe vole; doma pa še kravo in presiče in obleko, žito in mast, — sploh vse.

Sploh si ne more nihče misliti, koliko gorja in škode so ti ljudje naredili; pa saj niso bili ljudje, — to so bile zveri.

Drugo ti bojo že sestre pisale. Sedaj te vse lepo pozdravlja, kakor tudi jaz tvoja nesrečna prijateljica. — Malka.

REVMA TICNE BOLEC!
PITAJTE
PAIN-EXPELLER
Od 1867 god...
Zanesljiv liniment familiji

LOV NA GENERALA MIHAJLOVICA

London. — Naznalilo iz Beograda pravi, da jugoslovanske čete iščejo generala Dražo Mihajlovića, bivšega poveljnika četnikov in vojnega ministra v

goslovanske komisije, ki preiskuje delovanje jugoslovanskih vojni zločincev v Avstriji. — Dejal je, da ima njegova država dokaze, da se general Milan Nedić, srbski kvizling in dr. Ante Pavelić, hrvaški kvizling, skrivata v Avstriji.

Milić je dalje rekel, da ima Jugoslavija dokaze, da so hrvaški ustaši v jetniškem taborišču v St. Geraultu na Korškem, da sklicujejo politične konference in izdajajo letake s propagando proti Jugoslaviji. Niti en jugoslovanski vojni zločinec ni bil izročen jugoslovanski komisiji. — Prosveta.

OFFERINGS TO BUYERS
DELICATESSENS; BARS; GRILLS
LUNCHEONETTES;
STATIONERIES;
RESTAURANTS, ETC.
Good Locations in All Localities —
Bargain Prices. — S H E L D E N
172-07 Jamaica Ave., JAMAICA, L. I.
RE 9-4480 (237-243)

REAL ESTATE — BROOKLYN
IMMEDIATE OCCUPANCY
TWO FAMILY BRICK, 11 Rooms—2
baths, 5 room apartment vacant. Finished basement. Heat, Cypress Hills
section. Bargain at \$5500.—For this
and many others see: PANITZ &
WAGNER, 241 Crescent St., at Fulton
St., B'klyn. AP 7-6007 also AP 7-5200
(237-239)

BREZ KRIVDE?

(Nadaljevanje z 2. strani.)

na poti, da pozabi stvari, ki jih ne sme. Ne sme pozabiti svojih lastnih izdajalcev, čeprav se marsikje že sliši: "Odpustimo pa je, saj je tudi Kristus". — Seveda je, a je odpustanje utemeljeval: "saj ne vedo, kaj delajo." Tega ne moremo trditi o naših izdajalcih, o vseh tistih, ki so podpirali in hoteli ohraniti fašistično suženjstvo na naših tleh. Neverni Judje pač niso vedeli, da križajo Kristusa, narodni izdajalci pa prav dobro, kaj delajo.

Vemo in priznamo, da je v velikosti krivde vseh teh izdajalcev neka gotova lestvica in razlika, da sta Rupnik ali Rožman več grešila kakor domobranci — bolničar. Prav tako narod dobro razlikuje, da je novopečeni ubežni kaplanski gercnež, ki je, tako naučen, videl za vsakim grmom boljše, viško nevarnost. — nedolžno jagnje v primeri s svojimi težjimi in starejšimi sobratji. Prav zato danes narod ne more dejati; pridite nazaj prav vsi, enakopravni in enake časti vredni. Narod je pameten, živ in si zato ne želi nesmiselno in kratkovidno svoje zopetne življenjske nevarnosti. Narod od-

pušča, iskrene so njegove nastitje, vso pravico pa ima, odpustiti koliko, kaj in komu. Dan za dnem človek lahko posluša: Naš ni prav nič kriv. In tako miselnost razume pri ženi, materi, sinu ali hčeri. A ta danes se neizprosno drži vseh tistih časov, ob katerih se človek upravičeno vpraša, kako so vse te žene, matere, sinovi ali hčere mislile takrat, ko je eden od teh, ki danes "ni nič kriv", odhajal v nemške cape oblečen v ofenzive proti lastnemu slovenskemu človeku.

Še so danes ljudje, ki jim pravičnost narodnih sodišč ni všeč in ki namerno ali nenaмерно, vsekakor pa neopravičeno, opletajo z jezikom, da so sodbe prestrogo krivične, nezslužene. Priznati je treba, da je še marsikdo na svobodi, ki je nikakor ne zasluži, vendar pa vsi napor in nesebično delo velikega dela Slovencev le prezgovorno kaže, da je pri nas že zavdanja vredna resnična svoboda, ki jasno vodi še v boljše in lepše dni.

(Slov. poročevalec,
dne 12. sept. 1945.)

SANS.

HELP WANTED :: MOŠKO DELO

(3) POLISHERS
TRAINERS
on METALS
STEADY JOB
PLASTIC INDUSTRIES
745 FULTON ST. BROOKLYN
(237-239)

BODY FENDERMAN
Experienced;
ON DE SOTO TAXI CABS
Good Pay; Steady Job. — Pleasant
Working Conditions
DAVID SMITH
1250 Garrison Ave., Bronx, N. Y.
(Cor. of Bryan Ave.)
(234-240)

CARPENTER
EXPERIENCED
ON
STORE FIXTURES
PERMANENT POSITION
GOOD PAY
EV 4-0269 (237-243)

EXPERIENCED
ALL AROUND MAN IN
AWNING BUSINESS
Good Pay; Steady Job. — Call in
person.
STAR AWNING CO.
42 JAMAICA AVE. BROOKLYN
(237-243)

FIRST CLASS MAN
ON
MARQUETRY WORK
STEADY JOB; GOOD PAY
PHILIP RIMMLER
432 EAST 71st ST. N. Y. C.
BU 8-5507 (237-239)

DELAVKE IŠČEJO :: HELP WANTED

GIRL
FOR GENERAL HOUSEWORK
SMALL FAMILY
Own room with radio. Very light
laundry. — Plain cooking. — Refined
private neighborhood. Must be
steady and reliable. — Good salary.
TA 9-0221 (239-245)

EXPERIENCED
ARTIFICIAL FLOWER
WORKERS
STEADY WORK, GOOD PAY
PLEASANT WORKING CONDITIONS
THOMAS PACE
507 WEST BROADWAY, N. Y. C.
GR 7-0778 (239-241)

GIRLS AND WOMEN
INEXPERIENCED
on
LIGHT ASSEMBLY WORK
Good pay; Steady job; 5 day week
ATLAS CONSOLIDATED CORP.
298 JUNIT ST. BROOKLYN, N. Y.
DI 2-2050 (239-245)

ICE
SKATERS
Figures 5'4" — 5'6"
BRING OWN SKATES
Apply Tuesday morning, Dec. 11th
10 A. M.
IRIDIUM ROOM
HOTEL ST. REGIS
2 E. 55th Street, N. Y. C.

New Jersey ::
(FEMALE HELP WANTED)

GIRLS WANTED
TO WORK IN
LAUNDRY
ALL DEPARTMENTS
GOOD PAY STEADY WORK
PLEASANT WORKING
CONDITIONS
APPLY NOW DON'T DELAY
HOBOKEN
INDIVIDUAL LAUNDRY
1026 WILLOW AVENUE
HOBOKEN, N. J.
(239-245)

EXPERIENCED
OPERATORS
On LADIES COATS AND SUITS.
Good pay. Time and 1/2 over 35
hours.
MAIN NOVELTY
MFG. CO.
93 Harrison St. (near Straight),
PATERSON, N. J.
(239-243)

GIRLS — GIRLS
For LIGHT FACTORY WORK
NO EXPERIENCE NECESSARY
WE WILL TRAIN YOU FOR INTERESTING, STEADY,
WORK WITH A FUTURE AS
MICA CUTTERS — POWER PRESS OPERATORS
ASSEMBLERS — **FOOT PRESS OPERATORS**
Excellent Working Conditions — Cheerful, Modern Plant
DAY SHIFT
HIGH RATES — ADVANCEMENT
AUTOMATIC MANUFACTURING CO.
900 PASSAIC AVENUE EAST NEWARK, N. J.
Buses 36 — 38 — 41 — 102 from Rutherford
(233-239)

OPERATORS
ON SINGER SINGLE NEEDLE
MACHINES
WORK ON DOLL DRESSES
Steady Work; Good Pay; Pleasant
Working Conditions. — Apply:
LINDA DOLL
340 E. 44th ST. (5th floor) N.Y.C.
(238-244)

WOMEN
TO SORT NEW RAGS
\$25 FOR 40 HOURS
EXCELLENT WORKING
CONDITIONS
TALLY-HO TRADING CORP.
451 W. BROADWAY N. Y. C.
(238-244)

OPERATORS and
EXAMINERS
TO WORK ON DRESSES
STEADY WORK TOP WAGES
Pleasant Working Conditions
Apply
147 E. 125th STREET
New York City — Room 212
(238-244)

SHIRT IRONER
GOOD PAY; STEADY JOB
PLEASANT SURROUNDINGS
UNIVERSAL HAND LAUNDRY
687 COLUMBUS AVE. N. Y. C.
(238-244)

ŠIVALKE
Izurnjene šivalke na "Saturu" slami.
Garantirana sezona 5 mesecev. \$65 na
teden. Mnogo nadurnega dela. Vprašajte pri:
LAPOFF & SAUL, 13 W. 36th Street, New York City.
(12-12)

Drill Press Operators and
Milling Machine Operators
NO SET-UP REQUIRED
PERRY POINT
228 E. 45th ST. N. Y. C.
(238-244)

CANDY MAKER
(MALE)
CHOCOLATE DIPBERS
(FEMALE)
STEADY WORK — GOOD SALARY
KEOSATIAN
359 THIRD AVE. N. Y. C.
(239-245)

HOUSEWIVES!!
Here is an excellent opportunity for
WOMEN of Paterson, Clifton, Hawthorne,
and Fairlawn ONLY to earn
\$1.— per hour in your free time.
DON'T DELAY!!
Telephone — LAMBERT 3-0482
TO-DAY (233-239)

NEW JERSEY ::
HELP WANTED (MALE)

COOK
LIGHT HOUSEWORK
NO LAUNDRY
FOND OF CHILDREN
Own Room and Bath; Good Salary;
Pleasant Home.
CALL MORNINGS, IF NO ANSWER,
CALL AFTER 5 P. M. — SA 2-6047
(234-240)

OPERATORS
HEMMERS; SEAMERS; CLOSERS
on POLO SHIRTS
37 1/2 HOURS — \$1.— HOUR & UP
APPLY TO-DAY — DON'T DELAY
ROBERT GOLD
87 Green St., (cor. Spring) N. Y. C.
(233-240)

Operators & Finishers
Experienced on
LADIES COATS AND SUITS
LIGHT CLEAN FACTORY
STEADY WORK AND GOOD PAY
CLAIRE COAT CO.
6 VARET ST. BROOKLYN, N. Y.
(235-241)

GIRLS AND WOMEN
for FOOD PACKING
STEADY CLEAN WORK
MODERATE PAY
STEINER
1392 OAK POINT AVE
BRONX, N. Y.
(236-242)

GIRLS & WOMEN
FOR
PACKING
AND
LIGHT FACTORY WORK
TAYLOR JEWELRY
257 W. 39th ST. 3rd floor, N. Y. C.
(235-241)

FILE CLERKS
5 DAY WEEK
SALARY OPEN
ACCIDENT & CASUALTY
INS. CO.
111 JOHN ST. N. Y. C.
MR. KELLY
(236-242)

OPERATORS
Experienced, also Learners. Double &
Single Machines. — Children's pajamas,
slip. — Steady all year. HIGH
SALARY. — STRAUER BROTHERS
483 Broadway, N. Y. C. (BMT Sub-
way: Canal & Broadway Station —
Eastside IRT — Spring St. Station.)
(238-241)

HOUSEWORKER
LIGHT LAUNDRY
Sleep in; Two Schoolchildren;
Pleasant Home — Own Room
Good Pay
NA 8-0755

OPERATORS
Experienced BUTTON HOLE and
BLIND STITCH. — Also
8 GIRLS on SINGER MACHINES
on Silk Dresses; Housecoats & Sport
Wear. — Apply:
MRS. M. BABERGER
672 E. 161st ST. BRONX, N. Y.
(238-241)

NEW JERSEY ::
HELP WANTED (MALE)

:: HELP-WANTED

Help Wanted (Male)
EXPERIENCED
CABINET MAKER
ON
FINE FURNITURE
STEADY WORK
SERGE CINQUINI
1228 SECOND AVE., N. Y. C.
(237-243)

FIREMAN & ELEVATOR
RELIEF OPERATOR
5 1/2 DAY WEEK
GOOD PAY
PLEASANT SURROUNDINGS
Apply H. BEHRY
PL 8-2225 (238-240)

SKILLED
GLASS WORKERS
Gatherers; Blockers; Blowers on
LARGE ILLUMINATING WARE
GLEASON-TIEROUT GLASS CO.
39-50 — 54th ST. MASPETH, L. I.
EV 7-6700 (238-244)

CABINET MAKERS
EXPERIENCED
MACHINE & BENCH HANDS
on Frames, Sash, and Doors
Steady Job; Pleasant working condi-
tions; Opportunity for right man.
BEDFORD LUMBER
654 DEKALB AVE., BROOKLYN
MA 2-2800 (238-241)

DOBER KOVAČ
ali EVROPEJSKI "ŠLOAR"
STALNO SLUŽBO — DOBRA PLAČA
NATIONAL CUTTING DIE CO.
247 CENTRE ST. N. Y. C.
CA 6-5292 (233-239)

POLISHERS
Experienced on METAL HANDBAG
FRAMES and ORNAMENTS
Pleasant working conditions; Steady;
Good pay
CHESTNUT METAL SPECIALTIES
1000 CHESTNUT AVE., BROOKLYN
BMT Subway Brighton Line to Ave
"M" Station — ES 5-6709
(236-242)

ATTENTION — MEN
PRESSERS
FOR COATS AND APRON SUPPLY
Good Pay; Steady Work; Light Clean
Factory; Pleasant Working Conditions
DANIELS LINEN SUPPLY CO.
4 HARRIOT ST., YONKERS, N. Y.
MA 7-9768 (236-242)

BUY A VICTORY BOND TO-DAY!
NEON SIGN MEN
GLASS BLOWERS
AND
NEON SERVICE MEN
Good pay; Steady Job for Right Men
FULL or PART TIME
CORVIN NEON
787 Coney Island Ave., B'klyn, N. Y.
(237-239)

FRAMERS (3) At Once!
Experienced on Rattan-like Furniture.
All year work; Expenses paid from
N. Y. C.; Top pay for right man. Also
One (1) RATTAN WINDER
EMERSON FURNITURE CO.
1287 Boston Post Rd., LARCHMONT,
N. Y. — Larchmont 2-9032 (233-239)

PIANO RUBBERS or
Furniture POLISHERS
EXPERIENCED
GOOD PAY; STEADY JOB
HARDMAN PECK & CO.
542 W. 52nd Street, N. Y. C.
(233-239)

New Jersey ::
HELP WANTED — (MALE)

EXPERIENCED
HELP WANTED
TOOL MAKERS
Thoroughly experienced on blank-
ing and forming dies.
TOOL MAKERS
Thoroughly experienced on
fixtures.

MECHANICAL
DRAFTSMEN
Experienced on small tool and
product design in cutlery manu-
facturing preferred.

Call or write to
Mr. F. A. Schoenwiesner
Personnel Mgr.
ENGLISHTOWN
CUTLERY, LTD.
ENGLISHTOWN, N. J.
Phone Englishtown 3311
(233-239)

FIRE MEN
BLACK SEAL LICENSE OR BETTER
and **WATCHMEN**
GOOD HOURS — GOOD PAY
PERMANENT JOBS
APPLY 9 AM TO 5 PM
BUS WITHIN BLOCK OF PLANT
APPLY NOW
THE EGYPTIAN LACQUER MFG. CO.
JACOBUS AVENUE
SOUTH KEARNY, N. J.
(233-239)

HEKTORJEV MEČ

: ROMAN :

Spisal RENE La BRUYERE

(7)

Nad glavnimi vodom so štrlele rogovile močnega jelena osemnajstera, znamenje lovske pravice. Noben častilec sv. Humberta jim ni pomnil enakih. Pripovedovali so, da jih je prejel eden izmed markizovih prednikov, velik lovec, a tudi krvolok in brezbožec, o polnoči iz rok samega Belcebuba in da so ti rogovji do tistega trenutka krasili ludičevo lastno glavo...

Tako mi je zatrjeval tudi moj vodnik, ki me je očividno izkušal zastrašiti s temi zgodbinami o bojih, oblegah in srečanjih s prebivalci pekla.

"O, to so vam hud gospod, naš baron d' Hodebock, markiz de Marchezallier!" je govoril starec. "Kadar se lovec vračajo z velikih pogonov, se včasih zgodi, da najdejo vrata zaprta, mostič dvignjen in brano spuščeno; gospod markiz trobijo na starodavni rog in čuvaj v svoj stražnici odpira gostom kakor nekdanje dni."

Vse to je bilo kaj pomirjevalno, Neopredeljen strah me je obhajal in zdelo se mi je, da stopam v pravo srednjeveško razbojniško gnezdo, kjer me čaka smrt pod nožem krvičelnegega sinjebradea ali pa smrt na dnu mokrih podzemeljskih temnic...

Toda namsetu oboroženih grajskih hlapcev in ječarjev sem ušla na dvorišču samo kokoši, ki so brskale po travi, in dve dekli, ki sta v čebur ožemali perilo. Sprejeli sta nas s takim vikom in izpraševanjem, da se je končno prikazal na stopnicah lakej v ogoljeni livreji, v omelcem in metlo v rokah. Ko je zagledal našo procesijo, je kar zazijal.

"Nu, ali bo kaj?" sem vzkliknila. "Mar naj se postaram na tem dvorišču? Zebe me in mudi se mi domov. Rekli ste, da me peljete k markizu de Marchezallier; tak peljite me že, ako mislite!"

Skočila sem s konja, ne da bi čakala poziva. "Gospod markiz so v svojih sobanah," je odgovoril lakej v obledeli livreji. "Spremim vas k njim."

Ne da bi odložil metlo in omelo, se je postavil na čelo in nas je peljal v stražnjo dvorano. Bila je ogromen prostor s stropom od hrastovih tramov. Po stenah je viselo vsakojako orožje, ki so ga rabili in naplenili markizovi predniki v svetopisemskih časih pa do nedavnih dob. Na pročelju kamina, v katerem je gorel cel seženežni hlo, se je ošabno svetil grb baronov Hodebockov s ponosnim geslom: "Hodebock, trdi ko rog!"

Pogled po tej strašni dvorani je bil grozen. A vsaka stvar ima svoje smešno nasprotje. Dedič vseh teh mečev, oklepov in čelad, mrčev dolgin z zavilanimi brki, orlovskim nosom, vemi bulječimi izpod naježenih obrvi, z obrazom širokoustneža in z gzdavo vnanostjo balača, je sedel za vezilnim obročem ter vbadal

iglo kakor nekdanj Penelopa slavnega spomina.

Ko nas je zagledal, je presenečeno vstal; njegove štrne in klobčiči so se razleteli po tleh, med tem ko se je iz globokega naslanjača, ki ga v prvem trenutku nisem opazila, začelo bevskanje majhnega ščeneta in kislo mevljanje stare ženske:

"Kaj pa je to? ... Kaj pomeni ta čudni nastop?"

Zares je moralo biti pojavljanje mladega dekleta v spremljavi dveh lovskih čuvajev in razcapanega divjega loveca prizor, kakršnih niti v burkah ne kažejo.

Nisem se dala spraviti v zadrego. Točno po navodilih svojega plesnega učitelja sem napravila prikllek št. 4, prikllek za visoke imenitnike.

"Gospod," sem izpregovorila, "pred vami stoji grešnica, ki vas prihaja prositi milosti."

"Vi—grešnica?" je vzkliknil. "Gotovo gre za kak rop, ki so ga zakriville vaše krasne oči! Ne upam se jih oprostiti, ker bi takoj iskale novih žrtev."

"Zalotil sem princeso v gozdu, kjer je spušcala tegale svojega človeka na vaše srnjake," se je oglašil čemerikavi lovski čuvaj.

"Srečni srnjaki!"

"Obtožba je povsem resnična, gospod. Ako kdo zasluži kazni, jo zasluži jaz."

"Oho, stvar je po tem takem resna. Primoran sem vas prositi za ime in naslov."

"Henriette Renée du Chail de la Romade."

"Pa ne da bi bili hčerka vrlega Antoina du Chail, ki sem mu prodala Romado pred kakimi dvema letoma?" se je začel kisli, starikav glas. In zgrbančena, siva, napršena in naličena glaviča se je dvignila iz naslanjača kakor skrat iz čarobne škatlice.

"Baš ona, madame, na uslugo."

"Vrli Antoine! Nisem vedela, da ima hčer; pripovedovali so mi samo o njegovih srebrih. Tak vi ste tista, ki jo imenujete zalo Chail-lete? Dajte, srcece, stopite bliže... Občuduj jo vendar, Horrie: kak angelski obrazek!"

"Pravkar ste me prosili milosti, dražestna gospodična," se je naklonil gospodar. "A spričo takih čarov morem le jaz prositi milosti za svoj šibki razum."

Najbolj smešno je bilo to, da je razdiral svoje prisutnosti z glasom konjeniškega polkovnika, kadar ukazuje naskok. Pri vsakem "r" so zažvenketala stekla v oknih.

"Zdaj, ko vas imava v pesteh, preljubezniva, morate ostati pri naju do polnočne južine," je nadaljevala vdova, ki sem jo naposled ušla v globini njenega naslanjača, oblečeno v rožnato obleko zastarelega kroja in pestujočo kodrastega psička, ki je neprestano bevsal proti meni.

"Tisočkrat hvala, madame; vaša dobrotnost me spravlja res v zadrego; toda oče me pričakuje in moja odsotnost ga mora navdajati z mučno skrbjo. Dan je tako kratek v tem letnem času!"

(Dalje prihodnjič.)

Predsednik slovenske vlade odgovarja na pastirsko pismo

Zaključek...

"V pastirskem pismu" — mno ga hrupa zanič. Kdor cerkveni zakon želi, ga vselej lahko sklepa. Svobodi sklepanja cerkvenega zakona noben civilni zakon v ničemer ne nasprotuje.

Pravijo, da smo zatrli katoliški tisk. Samo eno dejstvo v odgovor: "Družba sv. Mohorja", najstarejša in med slovenskimi katoliškimi množicami najbolj razširjena slovenska knjižna in tiskovna organizacija, je bila pred kratkim na iniciativo narodno zavednih duhovnikov in s pristankom svojega protektorja, mariborskega škofa gospoda dr. I. J. Tomažiča, v celoti obnovljena. V teku štirih okupacijskih let je morala v glavnem molčati. Njena imovina, po kateri je bil segel okupator, ji je vrnjena. Da je imela naprimer Narodna vlada federalne Slovenije za obnovitev "Družbe sv. Mohorja" popolno razumevanje, dokazuje tudi odobrovo zahvalno pismo, ki so ga med drugimi podpisali odborov predsednik mariborski stolni kanonik in generalni vikar dr. Cukala, odborov tajnik župnik F. S. Finžgar, odborov član prošt dr. Munda.

Imovina "KTD" (Katoliške tiskovne družbe) je bila po naših zakonih seveda v celoti zaplenjena, toda ne zaradi tega, ker je bila last "katoliškega tiskovnega društva, temveč zato, ker je služila — notorično, pa tudi po vseh juridičnih (pravnih) predpisih do podrobnosti dokazano — v narodno izdajalske svrhe. Komur je žal zaplenjene imovine, odnosno kdor si je malo kasno prišel na jasno o nezgibnih pravnih posledicah svojega početja, se pač naj hkrati zaveda, da imovina ni bila zaplenjena zaradi tega, ker je njen bivši lastnik tega ali onega svetovnega nazora, temveč da je bila zaplenjena zato in zgolj zato, ker je bil njen lastnik narodni izdajalec. Istovetiti svobodo tiska, odnosno svobodo tako zvanega katoliškega tiska — s svobodo narodnega izdajstva — pa je danes vendarle malo preveč. Jaz vsaj mislim, da velika večina naših vernih množic jemlje na znanje tako istovetneje kot grobo žalitev.

Vprašanje agrarne reforme. Mnenja sem, da je v današnjih modernih in socialnih časih pravzaprav res več ko odveč odgovarjati podrobneje na ta ta del "Pastirskega pisma". Naš delovni kmet se že stoletja bori za zemljo... S tem je povedano vse, prav vse. Če niti mi ne bi bili voljni in sposobni izvesti resnično agrarne reforme, potem naj nas jemlje vrag! V ostalem pripominjam, da zvezni zakon o ograrni reformi glede na svoje višinske meje ne prizadeva v Sloveniji skraj nobene župnije, drugič pa da zvezni zakon vrhu tega še dopušča federalnim organom pri izvedbi agrarne reforme zadosten okvir za upoštevanje vseh resničnih potreb škofij in važnejših samostanov.

Ko govori Pastirsko pismo o moralnih nevarnostih, ki da jim je izpostavljena naša mladina in o ovirah, ki da jih povzroča udarniško delo nedeljski maši, pač pozablja — ne vem, zakaj — da je bila Osvobodilna fronta tista, ki je že precej pred "Pastirskim pismom" udarila po ponočevanju, neumestnih plesih itd., hkrati pa svojim organizacijam naročila, naj udarniško delo organizirajo tako, da ne bo motilo prve nedeljske maše. Zopet hrupa za nič.

Kočno še vprašanje duhovnikov, ki smo jih baje po osvoboditvi brez pravega procesa brez možnosti obrambe, brez pravih zagovornikov — obsodili na smrt, postrelili in pobesili. Kar je Slovenija osvobodjena, ni bil ubit niti na smrt obsodjen niti ustreljen ali obešen — niti en sam duhovnik! Ker torej nikogar nismo obsodili na smrt nikogar ustrelili in nikogar obesili, tudi nobenemu na smrt obsojenemu nismo mogli nuditi pravih sredstev, ki pritečejo na smrt obsojenim. V nobenem koncentracijskem taborišču v Sloveniji se ne nahaja noben duhovnik, kajti v Sloveniji koncentracijskih taborišč sploh ni. V nobenem kazenskem zavodu se v Sloveniji ne nahaja noben duhovnik. Vsega skupaj je v Sloveniji zaprtih dvajset duhovnikov. Čakajo na redno razpravo pred sodiščem. Razprava bo javna. Vsi ti duhovniki so obdolženi, odnosno osumljeni takih zločinov, da jih niti na osnovi določil splošne amnestije nismo mogli izpustiti. Mi nismo nikogar silili, naj bo narodni izdajalec. Hkrati naj pripominjam, da smo izpustili odnosno da sploh zaprli nismo vrste duhovnikov, ki bi jih kljub amnestiji morali postaviti pred sodišče, če bi hoteli dosledno izpolnjevati zakon. Zadovoljili smo se z obljubo generalnega vikarijata ljubljanske škofije, da jih bo cerkvena oblast sama kaznovala. Doslej nimamo še uradnega obvestila, da je kdor koli med njimi bil deležen kakršne koli cerkvene kazni.

Menim, da ne bom izdal nobene tajnosti, če povem, da bi dobil dokaj čudno sliko, čim bi do podrobnosti vrtali, kako je med okupacijsko dobo ravnal ta ali oni duhovnik ljubljanske škofije. Mi tega nismo storili. Gospodje so svobodni. V zahvalo nas dolži "Pastirsko pismo" smrtnih obsodb duhovnikov, koncentracijskih taborišč

itd., skratka vsega onega, česar v Sloveniji kratko in malo — ni. Mi nismo krivi, če tega ni. Ali mogoče kdo iz političnih vzrokov želi — da bi vse to bilo in da bi bil potemtakem hrup malo bolj unpravičen?

Naša narodna oblast se je ves čas osvobodilne borbe trudila, da pritegne duhovščino in tudi oficijelno cerkve v sveti boj za osvoboditev domovine. Ves čas po osvoboditvi se naša narodna oblast z vso iskrenostjo trudi, da čim bolj zadovoljivo uredi odnose z duhovščino in cerkvijo. Navedel bom samo nekoliko dejstev. Znano vam je na primer, da je stanovanjska stiska prizadela vso Slovenijo, vse njene institucije. Prizadela je tudi mnoga poslopja, ki so last cerkve. Mi smo že pred tedni izdali vsem našim odborom direktivo, naj poslopja, ki so last cerkve, izpraznijo in jih vrnejo v normalno cerkveno uporabo. Marsikje je bila direktiva že izvedena. S tem bo tudi rešeno vprašanje raznih semenišč itd. Dalje. Znano je, da so na osnovi zakona naši finančni organi ob zamenjavi izdajali le omejene vsote denarja. Čeprav smo doslej celotno vsoto izplačali le v izjemnih primerih ob zares dokazani potrebi, je na primer ljubljanska škofija dobila v dinarjih izplačane že skoraj vse lire, ki jih je od zamenjavi položila. Dalje: Kljub pomanjkanju kreditov smo dali doslej ljubljanski škofiji 1 milijon dinarjev za popravilo poškodovanih cerkva, mariborski pa pol milijona.

Projektirane so bile še nadalje večje vsote. Dalje: Vršla se je vrsta sestankov in konferenc z dobronamerno in narodno zavedno duhovščino. Na teh sestankih in konferencah so bile izmenjane osnovne misli in je bilo doseženo soglasje. Predsedstvo SNOS-a je imelo namen ukiniti dosedanje Versko komisijo kot svoj posvetovalni organ in naložiti Predsedstvu vlade, naj imenuje svojo Versko komisijo kot urejevalni oblastveni organ za vsa vprašanja, ki se tičejo odnosov med cerkvijo in narodno oblastjo. Po načrtu vladnega predsedstva bo v tej komisiji polovica duhovnikov, samih uglednih ljudi tako našem javnem kot cerkvenem življenju. Ne bom našte-

IZ DETROITA

Detroit, Mich. — Dne 16. okt. je umrl Joseph Virant, po domače Vreščajev z Iga pri Ljubljani, star 58 let. Tukaj zapušča ženo, sina in hčer, v Lorainu, O. pa dva brata. — Dne 10. nov. je umrla v bolnišnici Helen Glasie, rojena Kunčič v Lescah na Gorenjskem, odkoder je prišla v Ameriko pred 40 leti. Stara je bila 67 let. V Clevelandu zapušča brata Josepa Kunčiča, v Genevi pa sestro.

vai drugih dejstev, čeprav so pomembna. Skratka: razvoj medsebojnih odnosov je bil na najboljši poti, vsi zares dokakor smo jih že postavili v kot lajki — ki so ga poznali, so ga bili veseli, no, pa je prišlo vmes — kot nalašč — "Pastirsko pismo!"

Ne bom se ukvarjal z vprašanjem, zakaj, komu in kje je bilo slabo utemeljeno "Pastirsko pismo" potrebno. Povem le, da se tudi o tem čuje zelo mnogo komentarjev.

Vsekakor, naša principijalna pot je začrtana, od nje nas tudi klevete ne morejo odvrti. Na istih principijelnih osnovah, kakor smo jih že postavili v prvem letu Osvobodilne fronte in jih v praksi dokazali zlasti po osvoboditvi, bomo tudi v bodoče uravnavali svojo politiko in svoje odnose.

V ostalem ne smete pozabiti, da v katoliški cerkvi niso samo višji pastirji in tudi ne zgolj duhovščina. V katoliški cerkvi so tudi ljudske množice. In slovenske katoliške množice so sestavni del Osvobodilne fronte in sonosilec nove oblasti. Slovenske katoliške množice so stvorec naše svobode, njenih okoliščin in njenih pogojev.

Kar se duhovnikov tiče, jih je tako rekoč vsak dan več, ki žele — da se izrazim preprosto — naj že končno spregovorijo — pamet. Torej se tudi v tem pogledu zboljšuje.

Kar se končno nas tiče — mi verujemo v načelo: Kdor neče delati prav, se v ljudski demokraciji, v pogojih resnične svobode, razgibane, zato pa hkrati pravilne ljudske presoje — razkrinkuje sam."

(SANS)

NOVI FILM — "THE LAST CHANCE"

Dva angleška častnika in en ameriški saržant, vsi pobegli vojni ujetniki, so izdelali načrt, da vodijo skupino zasledovanih mednarodnih beguncev čez mejo v svobodo. — E. J. Morrison, John Hoy in Ray Reagan v prizoru iz filma "The Last Chance", ki ga prednaša Lazar Wechsler in predstavlja MGM International Films — v Criterion Gledišču na Broadway in 45. ulica, N. Y.

Razveselite svojega prijatelja za Božič

Posljite nam \$2.50 in mi mu bomo v Vašem imenu pismeno voščili božične praznike, poleg tega mu bomo posljal tudi štiri mesece "Glas Naroda."

Uverjeni bodite, da bo Vašega voščila in božičnega daru resnično vesel.

Uporabite ta naročilni listek

"GLAS NARODA"
216 West 18th Street, New York 11, N. Y.

Posljite za _____ mesece "Glas Naroda"

na naslov: _____

Moje ime je: _____

Moj naslov: _____

Tukaj priložim M. O. za \$ _____

Pričnite pošiljati dne _____

Za 4 mesece \$2.50; za pol leta \$3.50; za celo leto \$7.

Za JUGOSLAVLJO \$8 za celo leto; \$4 za pol leta.

Hrvaško pevsko društvo

"Jedinstvo" ima v nedeljo 16. decembra velik koncert v Palm Garden, 306 West 52nd Street, New York. — Društvo "Jedinstvo", ki je znano po svojem lepem petju, bo proizvajalo več partizanskih pesmi, ki so zadnje čase prišle iz Jugoslavije. Pričetek koncerta je ob 5 popoldne.

*Še vedno je velika potreba za porabljenе maščobe. Hrate in izročite svoje porabljene maščobe pri vašem mesarju.

Theatre Guild predstavlja CAROUSEL

Nova glasbena igra po slavni evropski igri "Lilliom" od Molnarja. Glasba Richard Rogers-a. Knjiga in besedilo Oscar Hammersteina 2-gega. Pod vodstvom Rouben Mamoullana. Piese: Agnes de Mille. z John Raitt — Jan Clayton MAJESTIC THEATRE 44th St. pri Broadwayu. CI 6-0730. Zvečer ob 8.30, popoldne čet. in sob. ob 2.30. Zračno hlajenje

Glasbena privlačnost Theatre Guild OKLAHOMA!

Glasba Richard Rogers Knjiga in besedilo Oscar Hammerstein 2-gi. — Pod vodstvom Rouben Mamoullana. Piese: Agnes de Mille. Joseph Buloff * Ruth Weston Harold Keel * Betty Jane Watson ST. JAMES THEA. W. 44th St. Matinee: v četrtkih in sobotah. Zračno hlajenje